

Istarski kašteli Primjer terensko- istraživačke nastave

Dijana Muškardin, prof. povijesti

Vizualna pismenost

- „Vizualna pismenost je sposobnost osobe da razumije, tumači i procijeniti vizualne poruke, a zauzvrat koristi vizualni jezik za komunikaciju s drugima.“

Bristor & Drake, 1994

Razvijanje vještina vizualne pismenosti omogućuje nam da:

- promišljamo i kritički promatramo kroz vizualni materijali (slikovni i materijalni izvori)
- razumijemo koje nam informacije vizualni izvori daju
- nadograđujemo naše povjesno znanje i razumijevanje zavičajne baštine
- razvijamo pomoću zavičajnih izvora zavičajnu pismenost

Kreirajte vlastito povjesno istraživanje!

- 1) Odaberite zbirku izvora ili izvore na koje se želite usredotočiti.
- 2) Odredite ishode aktivnosti:
 - Što želite da učenici učine sa zadanim izvorom?
 - Izdvojite konkretno izvore koji će se koristiti?
 - Na koji način zadana aktivnost zahtjeva korištenje povijesnog razmišljanja?
 - Kako ćete procijeniti/ vrednovati jesu li učenici postigli cilj/ ishod?
- 3) Osmisliti i razviti istraživačko pitanje.
- 4) Dizajnjirajte svoju aktivnost (offline ili online).
Razmislite kako ćete uključiti načela vizualne pismenosti.
- 5) Pripremite se za dijeljenje.

Ako je istraživanje onda kreiramo i istraživačko pitanje?

Kvalitetno povjesno istraživačko pitanje trebalo bi:

- zaokupiti interes i maštu učenika
- postaviti aspekt povjesnog razmišljanja, koncepta ili procesa u u prvom planu učenika
- rezultirati opipljivom, živahnom, bitnom „ugodnom” aktivnošću ishoda

Čitaj/ analiziraj/ interpretiraj kao povjesničar

IZVORI:

Tko je ovo stvorio? Kada? Gdje? Zašto?

KONTEKSTUALIZIRANJE

- Koji su se povijesni događaji događali u to vrijeme/na tom mjestu?

POTKRIJEPI DOKAZIMA:

- Kako se to uklapa u druge izvore? (vizualno i tekstualno)

INTERPRETIRAJ:

- Kako se izražavaju ideje? Kako se prenose poruke?

Popis istarskih kaštela:

- Bale, Barban, Belaj, Beligrad, Beram, Boljun, Brijuni, Brseč, Buje, Buzet, Čepić, Červar, Črni Kal, Črnograd, Draguć, Dvigrad, Glem, Gologorica, Gračišće, Gradin, Gradina, Gradinje, Grožnjan, Hrastovlje, Hum, Kašćerga, Kaštel, Kostanjica, Kaštelir, Koštabona, Kožljak, Kršan, Kubed, Labin, Lindar, Loka, Lupoglav, Momjan, Motovun, Movraž, Mutvoran, Novigrad, Oprtalj, Osp, Paz, Pazin, Pietrapelosa, Plomin, Podčep, Poreč, Pula, Račice, Rašpor, Roč, Rakalj, Rakitovec, Rovinj, Svetvinčenat, Sipar, Secerb, Sv. Ivan, Sv. Ivan od Šterne, Sv. Juraj, Sv. Lovreč, Sv. Martin, Sovinjak, Šumber, Tinjan, Trviž, Umag, Vižinada, Vrh, Vodnjan, Vrsar, Završje, Zanigrad, Zelengrad, Žminj.

Hum - najmanji grad na svijetu

Opći cilj terenskih nastava:

- učenja otkrivanjem u neposrednoj životnoj stvarnosti s interaktivnim izlošcima i uz stručno vodstvo;
- uočiti povezanost među predmetima;
- upoznavanje učenika s prirodnom i kulturno-povijesnom baštinom, lokalitetima.

Ishodi učenja:

- proučiti i istražiti povijest i zanimljivosti najmanjeg grada na svijetu- Hum
- analizirati izvore- materijalne svjedoke Humske povijesti, intervju s kazivačima

Nastavna sredstva oblici rada, metode, tehnike i postupci istraživanja

- snalaženje u prostoru, fotografiranje, prikupljanje podataka rad s izvorima, analiza i interpretacija, izrada prezentacije i videozapisa, razgovor s mještanima

Način praćenja i ostvarenost ciljeva i ishoda

- vrednovanje kroz zadane zadatke (radni listići, prezentacija, foto-priča, ...)

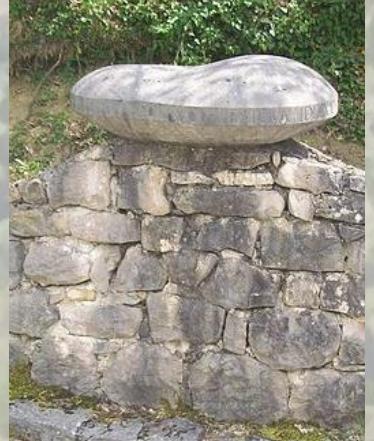


Istraživačko- terenska nastava



Aleju glagoljaša, čini 11 spomen-obilježja, od kojih je deset kamenih, a samo su Vrata Huma bakrena.

Stup Čakavskog sabora- s slovo, sabor

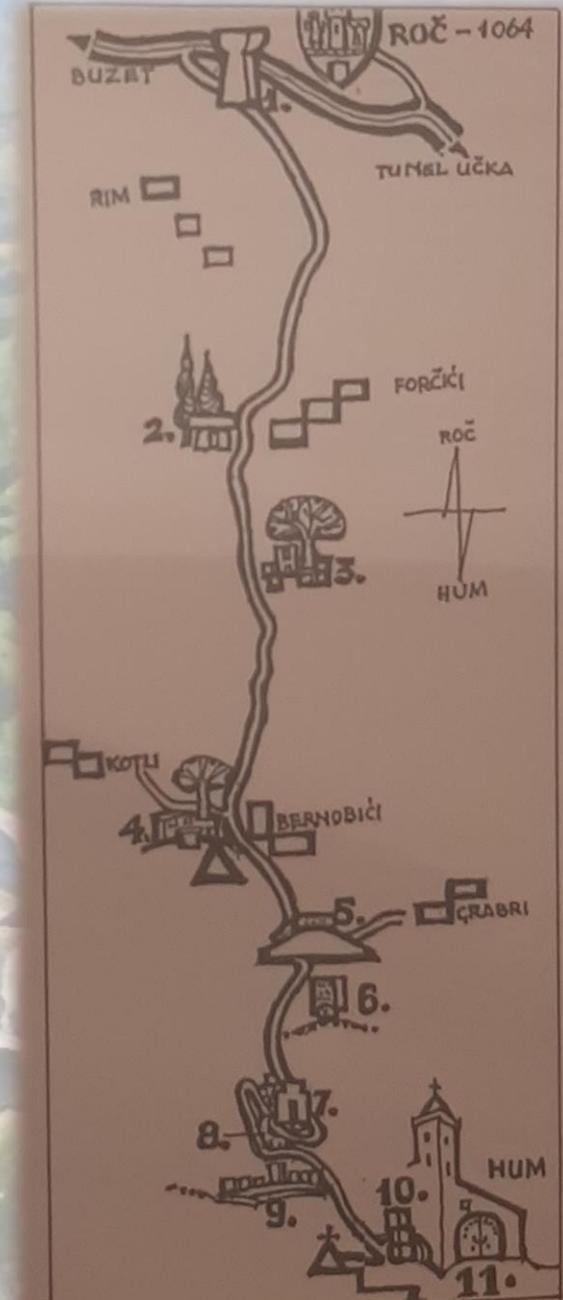


*Vaspel je jedna vlast
jaže zovet se Istrija.
I v tej zemlji je jedna gora
jaže zovet se latinski Olinfos
ježe je Učka.
I te gori visokost
ide daže pod oblaki.*

Kameni oblak...Klanac Hrvatskog Lucidara,
srednjovjekovna enciklopedija

Spomen obilježja:

1. Stup Čakavskog sabora
2. Stol Ćirila i Metoda
3. Katedra Klimenta Ohridskog
4. Glagoljski lapidarij
5. Klanac Hrvatskog Lucidara
6. Vidikovac Grgura Ninskog
7. Uspon Istarskog razvoda
8. Zid hrvatskih protestanata i heretika
9. Odmorište Žakan Jurja
10. Spomenik otporu i slobodi
11. Vrata Huma



Humska vrata

- dvokrilna, od bakrenih ploča
- rukohvati u obliku volovskih rogova; na alkama zapisi
- 12 medaljona- kalendarij prikaza radova u polju i kući
- Zapis na staroslavenskom jeziku, glagoljici

*„Vrata se ne zatvaraju danju,
nema noći u ovom gradu. I nek'
ne uđe nitko ko je okaljan!”*



Pozivna pjesma u Hum:

*„Tom malom gradiću
U pohode dođi
Na kamenu tvrdru
Toplina vri...”*

Vladimir Pernić.

Humska vrata s težačkim kalendarom

Aktivnost:

- 1. Rekonstruirati svakodnevni život istarskog čovjeka kroz analizu radova tijekom godine**
 - analiza 12 medaljona na Humskim vratima
 - prikazani radovi u polju i kući
 - prikaz seoskog i seljačkog svakodnevnog života
2. Usporediti težačke radove po mjesecima nekad i danas.
3. Istraživačko pitanje: Jesu li klimatske promjene utjecale na svakodnevni život istarskog čovjeka?



Tehnika učenja RAZMISLI- USPOREDI- PODIJELI

- omogućuje učenicima postupno razmišljanje o vlastitim odgovorima na problemski zadatak
- razmjenjuju ideje i rješenja u parovima
- svačija su stajališta o problemu zastupljena
- Aura - eksponati

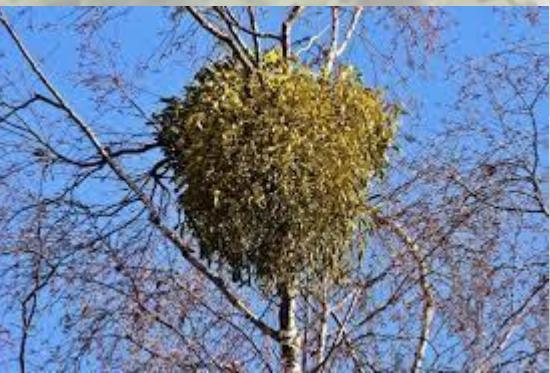
Pročitaj	Zapiši	Radi u paru	Podijeli
Zadatak: pažljivo pročitaj izvor te pokušaj sam odgovoriti i pronaći/ dati rješenje	Što ja mislim o tome?	Što moj partner ili grupa misli o tome?	Što ćemo iznijeti pred cijelim razredom?
Pitanje: Jesu li klimatske promjene utjecale na svakodnevni život istarskog čovjeka?			

Museum of Hum Aura i Distillery bar Aura

- educira o životu - običajima, zanatima i tradiciji
- 1500 eksponata -11 tematskih prostorija:

stara apoteka, škola, pošta, trgovina, destilerija, postolar, stolar, krojač, mlin, freskoslikarska radionica i glagoljaška prostorija.

BISKA





Biranje župana za leto dan

Aktivnost:

1. Istražiti na koji način se birao župan? Kako su se vršili izbori za vlast? Tko može biti župan? Koje su obveze župana? (rad na listiću)

- na Dan Huma, 13. lipnja
- bira 11 mjesnih sudaca
- tajnim glasanjem, urezivanjem glasova u raboš

Statuti – izvor

- danas postoji 26 srednjovjekovnih istarskih statuta.
- projekt IŽ *Kolana od statuti*
- u Državnom arhivu u Pazinu čuva se 13 originalnih statuta.

Aktivnost: Usporedi prema srednjovjekovnim statutima na koji način se birala vlast.

Pročitajte odredbe koje se odnose na izbor vlasti. Analizirajte ih i usporedite.

Kako se danas bira župan?

Izbori u Vijeće vršili su se pomoću ždrijeba, šešira i kuglica.

Novigradski statut

U Puli se izbor vijećnika vršio pomoću tri ždrijeba i tajnim glasanjem. Kuglice su se koristile nakon ždrijeba. Vijećnik koji je izvukao pozlaćenu kuglicu postajao je vijećnik izbornik.

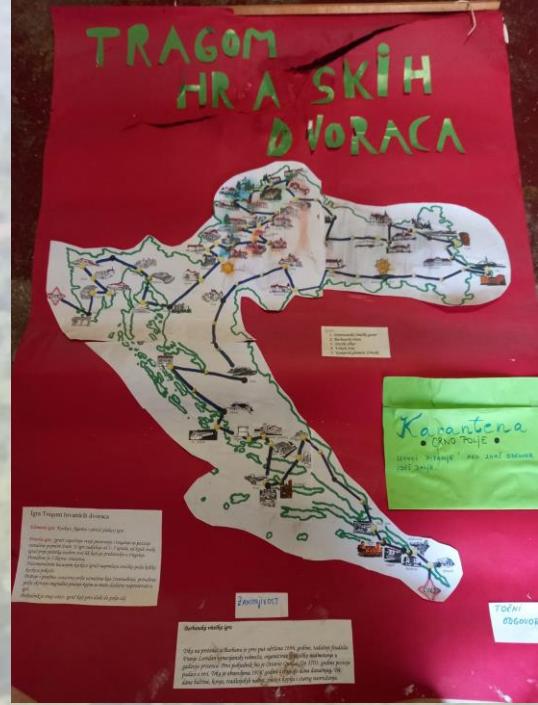
Izbor sudca, prokuratora, glavnog blagajnika te poslanika vrši se kuglicama i to na šest mjeseci.

Labinski statut



Prijedlog aktivnosti:

- osmisliti jednu metodičko-didaktičku igru
- rješavanje zagonetki (glagoljski natpisi)
- potraga za blagom (prema arhitekturi grada)



Informacija o kaštelima u Istri (za istražiti):

- www.istra.hr
- istarski-kasteli-utvrdeni-gradovi-uz-zapadnu-obalu-istre.html
- <http://istrapedia.hr/hrv/1582/kasteli-u-istri/istra-a-z>
- [atrakcije-i-aktivnosti/kultura-i-umjetnost/istarski-kasteli](#)
- <http://istra.lzmk.hr>
- www.heartoffistria.com (PDF 80 stranica)
- www.casopis-gradjevinar.hr (PDF 11 stranica)
- www.casopis-gradjevinar.hr (PDF 8 stranica)

Hvala na pozornosti!

